Suomen ympäristö-keskuksen lausunto liikenne- ja viestintävaliokunnalle hallituksen esityksestä ilmastolaiksi

Sanna-Riikka Saarela
Kehittämispäällikkö, FT
Suomen ympäristökeskus

SYKE

Yleiskommentit

- Ilmastolain kokonaisuudistus tarpeellinen
- Hiilineutraaliustavoite 2050 ja päästövähennystavoitteet 2030 ja 2040 kannatettavia
  - Tavoitteet lisäävät ilmastolain selkeyttä ja lisäävät ennakoitavuutta
  - Varauduttava tavoitteiden kiristämiseen
- Maankäyttösektorin sisällyttäminen ilmastolakiin perusteltua

SYKE

Liikennesektorin päästövähennykset - vaikutukset

- Liikennesektori taakanjakosektorin suurin päästölähde
- Suomi tavoittelee kokonaan fossiilitonta liikennettä vuoteen 2045 mennessä (LVM 2021)
  - Tällä merkittäviä ilmansaasteiden vähenemisen myötä syntyviä terveysvaikutuksia
- Liikenteen laajamittainen sähköistyminen edellyttää investointeja latausinfrastruktuuriin ja vähäpäästöiseen energiantuotantoon
- Akkumineraalien kysynnän kasvu – ympäristölliset ja sosiaaliset vaikutukset
  - Kulutusperäisten päästöjen ja vaikutusten tarkastelun merkitys lain mukaisia suunnitelmia laadittaessa

SYKE

Ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmä - parannusehdotuksia

- Kansallinen ilmastopolitiikan kokonaisuus olisi selkeämpi, läpinäkyvämpi ja osallistumismahdollisuuksien suhteen oikeudenmukaisempi, mikäli:
  - Maankäyttösektori tarkasteltaisiin osana pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaa ja keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma
  - Lain mukainen suunnittelujärjestelmä pitäisi sisällään myös energia- ja ilmastostrategiat (tai vähintään säädöstasolla tehtäisiin yhteydet näkyviksi)
- Eri suunnitelmien muodostaman kokonaisuuden vaikutuksia olisi syytä arvioida valmisteluvaiheessa

SYKE

Ilmastopolitiikan seuranta
Osallistuminen

- Seurannan ja arvioinnin tulee luoda monipuolinen tietoperusta uusien ohjauskeinojen kehittämiselle
- Tutkimustiedon käytön ja osallistumisen vahvistuminen tavoitteena
  - Ilmastopaneeli ja saamelainen ilmastoneuvosto voivat vahvistaa
  - Innovatiivisen vuoropuhelun toteutuminen vaatii voimavaroja ja aktiivista kehitystyötä

SYKE